

WYROK Z DNIA 1 KWIETNIA 2009 R.
SNO 15/09

Przewodniczący: sędzia SN Jan Bogdan Rychlicki (sprawozdawca).
Sędziowie SN: Krzysztof Strzelczyk, Jolanta Strusińska-Żukowska.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny z udziałem sędziego Sądu Okręgowego – Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego Sądu Okręgowego oraz protokolanta w sprawie obwinionego sędziego Sądu Rejonowego po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 1 kwietnia 2009 r., odwołań obwinionego i obrońcy od wyroku Sądu Apelacyjnego Sądu Dyscyplinarnego z dnia 3 grudnia 2008 r., sygn. akt (...)

1. u c h y l i ł rozstrzygnięcie o karze dyscyplinarnej nagany i na podstawie art. 108 § 2 u.s.p. umorzył postępowanie w tym zakresie, zaś w pozostałej części z a s k a r ż o n y w y r o k u t r z y m a ł w m o c y;
2. kosztami postępowania dyscyplinarnego o b c i ą ż y ł Skarb Państwa, a to na podstawie art. 133 u.s.p.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 3 grudnia 2008 r., sygn. akt ASD (...), sędzia Sądu Rejonowego został uznany za winnego tego, że:

„w okresie od dnia 22 marca 2004 r. do dnia 15 grudnia 2005 r. w A., pełniąc funkcję Przewodniczącego II Wydziału Karnego Sądu Rejonowego, nie dopełnił obowiązku prawidłowości i terminowości wykonania wyroku w sprawie II K 709/96, którym Marek P. skazany został na karę 4 lat pozbawienia wolności, nie podejmując czynności mających na celu ustalenie, czy nadal istnieją okoliczności uzasadniające zawieszenie postępowania wykonawczego, mimo, iż mógł i powinien przypuszczać, że okoliczności te ustały, tj. za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 107 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.) i za to, na podstawie art. 109 § 1 pkt 2 wymienionej ustawy, orzeczono karę dyscyplinarną nagany”.

W uzasadnieniu wyroku podniesiono, że obowiązki obwinionego m. in. określał Regulamin wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (Dz. U. z 1987 r. Nr 38, poz. 218). Regulamin ten w § 63 ust. 1 pkt 9 stanowił, że przewodniczący kontroluje prawidłowość oraz terminowość wykonywania orzeczeń, w tym też spraw, w których postępowanie zawieszono stosownie do treści art. 15 § 2 k.k.w. W sprawie II K 709/96 obwiniony kontroli zawieszzonego postępowania wykonawczego nie wykonywał i to w sytuacji, gdy przeszkodą uniemożliwiającą postępowanie wykonawcze był,

wynikający z opinii biegłych, określony stan zdrowia skazanego Marka P. Biegli w opinii m. in. stwierdzili, że stan niezdolności skazanego Marka P. do odbywania kary pozbawienia wolności będzie trwał 3 lata. W tej sytuacji obwiniony obowiązany był, choćby w okresach półrocznych, kontrolować istnienie faktycznej przeszkody zawieszenia postępowania. Tymczasem obwiniony znając ten stan rzeczy nie podjął żadnych czynności kontrolnych, np. celem wywołania opinii biegłych o aktualnym stanie zdrowia skazanego Marka P. Podniesiono też, że w sprawie II K 709/96 obwiniony wykonywał czynności procesowe, m. in. w dniu 27 marca 1997 r. wydał postanowienie o uchyleniu tymczasowego aresztowania, czterokrotnie wydawał postanowienia o odroczeniu wykonania kary, jak również dwukrotnie wydał postanowienie o zawieszeniu postępowania wykonawczego. Ze znajdujących się w tychże aktach pism Komendy Powiatowej Policji w A. wynikało też, że Marek P. dopuścił się kolejnych przestępstw w okresie zawieszenia tegoż postępowania wykonawczego. Zaniechanie tego rodzaju postępowania w ocenie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego stanowiło przejaw rażącej niestaranności oraz rażącego niedbalstwa i „negatywnie wytworzyło obraz o pracy Sądu Rejonowego w A.” Z drugiej jednak strony przyjęto, że obwiniony poczynił też i zasługi dla prawidłowego funkcjonowania tegoż Sądu oraz posiada nienaganną opinię służbową. W związku z tym za adekwatne wobec przewinienia dyscyplinarnego obwinionego uznano wymierzenie kary dyscyplinarnej nagany.

Od wyroku odwołanie wnieśli obwiniony sędzia oraz jego obrońca. Obwiniony zaskarżając wyrok w całości zarzucił:

„I. obrazę przepisów prawa procesowego, mogącą mieć wpływ na treść wyroku, a to:

1) art. 7, art. 410, art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w związku z art. 128 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych przez nieodniesienie się do wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, w tym wyjaśnień obwinionego, dokumentacji lekarskiej, wyników badania przy użyciu tomografu komputerowego po doznanym udarze mózgu i nierozważenie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego wnioskowania o popełnieniu przewinienia dyscyplinarnego przytoczonego w części historycznej wyroku;

2) art. 7, art. 366 § 1, art. 424 § 1 pkt 1, art. 170 § 1 pkt 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. i zw. z art. 128 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych przez bezzasadne oddalenie wniosków dowodowych jak:

a) zeznań świadka Beaty W.;

b) zażądania odpisów historii choroby, co w konsekwencji:

- uniemożliwiło przedstawienie realizowanych, rzeczywistych i rzetelnych czynności wykonywanych w zawieszonym postępowaniu w przypisanym okresie,

- pozbawiło wykazania szczególnej trudności, koncentracji i zapamiętywania, w tym kojarzenia osób, oskarżonych w innych sprawach karnych z osobą skazanego w sprawie II K 709/96 w związku z przebyciem u obwinionego udarem mózgu w okresie objętym zarzutem;

3) art. 107 § 1 u.s.p. w zw. z § 63 ust. 1 pkt 9 i § 63 ust. 1 pkt 4 Regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych, art. 194, art. 93 § 1 w zw. z art. 93 § 2, 3, art. 95 k.p.k., przez błędną ich wykładnię i w konsekwencji przyjęcie, iż przewodniczący wydziału w osobie obwinionego sędziego zaniechał dopuszczenia opinii biegłych stosownych specjalności, gdy tymczasem takie uprawnienia przysługiwały wyłącznie sądowi orzekającemu na posiedzeniu;

4) art. 4, art. 7, art. 410, art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych przez przyjęcie bezdowodowej tezy, że obwiniony mógł i powinien przypuszczać, iż okoliczności uzasadniające zawieszenie postępowania wykonawczego ustały;

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyżej wymienionego wyroku, mogący mieć wpływ na treść tego orzeczenia, a to: przyjęcie, że opinia sądowo – psychiatryczna dotycząca osoby Marka P. w sprawie II K 709/96 znajdowała się w aktach sprawy II K 537/03 w dacie jej wpływu do Sądu Rejonowego w A. w dniu 2 czerwca 2003 roku”.

Na zasadzie art. 427 § 1 i 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy – Prawo o u.s.p. obwiniony wniósł o:

1. zmianę zaskarżonego wyroku przez uniewinnienie go od przypisanego przewinienia dyscyplinarnego,

ewentualnie o:

2. uchylene zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu.

Z kolei jego obrońca zaskarżając wyrok w całości zarzucił:

„I. Obrazę przepisów prawa procesowego mogącą mieć wpływ na treść wyroku, a to:

1. art. 7, art. 366 § 1, art. 424 § 1 pkt 1, art. 170 § 1 pkt 2 i 3 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. i w zw. z art. 128 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych przez niewyjaśnienie wszystkich istotnych okoliczności sprawy, w tym rzeczywistego przebiegu okoliczności związanych z czynnościami kontrolnymi podejmowanymi przez obwinionego w czasie czynu oraz jego możliwości przewidywania zaistnienia wątpliwości co do przeszkód zawieszenia postępowania wykonawczego będące konsekwencją niezasadnego oddalenia wniosków dowodowych z zeznań świadka Beaty W. oraz dokumentacji leczenia obwinionego w czasie przypisanego czynu;

2. art. 4, art. 7, art. 410, art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz przyjęcie bezdowodowej tezy, że obwiniony mógł

i powinien przypuszczać, iż okoliczności uzasadniające zawieszenie postępowania wykonawczego ustały;

3. art. 7, art. 410, art. 424 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych przez nienależyte rozważenie wszystkich dowodów zgromadzonych w sprawie, co w konsekwencji doprowadziło do niezasadnego wykreowania obowiązku kontroli, co najmniej w okresach półrocznych, podstaw zawieszenia w drodze przeprowadzania opinii biegłych, w sytuacji, kiedy nie zaistniały żadne okoliczności, na podstawie których obwiniony mógł i powinien przewidzieć, że ustały przyczyny zawieszenia postępowania.

II. Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyżej wymienionego wyroku, mogący mieć wpływ na treść tego orzeczenia, a to: przyjęcie, że opinia sądowo – psychiatryczna dotycząca Marka P. w sprawie II K 709/96 znajdowała się w aktach sprawy II K 537/03 w dacie jej wpływu do Sądu Rejonowego w dniu 2 czerwca 2003 r.

III. Obrazę art. 108 § 1 i 2 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych przez wymierzenie kary dyscyplinarnej w sytuacji, kiedy nastąpiło przedawnienie karalności przewinienia dyscyplinarnego”.

Na zasadzie art. 427 § 1 i 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 ustawy – Prawo o u.s.p. obrońca wniósł o:

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu Sądowi Dyscyplinarnemu”.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny rozważył, co następuje:

Wniesione odwołania są niezasadne z następujących powodów. Zważywszy na tożsamość zarzutów za celowe uznano łączne odniesienie się do ich argumentacji. Na wstępie rozważań należało podkreślić, że wbrew temu co podnoszą obaj odwołujący brak jest jakichkolwiek podstaw natury faktyczno–prawnej do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji.

Zgromadzony materiał dowodowy pozwalał w wystarczającym stopniu sądowi *meriti* na całościową ocenę dowodów, a w szczególności ocenę okoliczności postępowania służbowego obwinionego w sprawie II K 709/96.

Odwołujący wysuwając liczne zarzuty obrazy przepisów prawa postępowania, mające istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku, jak również zarzut błędów w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego wyroku dążyli do wykazania, że obwiniony nie popełnił przewinienia dyscyplinarnego.

Sądząc po ilości tychże zarzutów sformułowanych w odwołaniach (do czego strona na prawo) powyższa sprawa jawi się jako zawiła. Tymczasem jest odwrotnie. Sąd pierwszej instancji zachowaniu obwinionego w sprawie II K 709/96 nadał właściwe znaczenie w kontekście naruszenia reguł określonego stosowania

Regulaminu wewnętrznego urzędowania sądów powszechnych (§ 63 ust. 1 pkt 9), jak również odpowiedniego stosowania przepisów Kodeksu karnego wykonawczego. Dla całościowej oceny czynu obwinionego ma też odpowiednie znaczenie i to, iż jest on doświadczonym sędzią karnistą i tego typu zdarzenia, związane ze sprawą II K 709/06, dla niego samego nie były czymś nadzwyczajnym, a dla ich rozwiązania wystarczyło z jego strony podjęcie rutynowych czynności, jak np.: poprzez wniesienie z urzędu sprawy celem wywołania opinii biegłych o aktualnym stanie zdrowia skazanego Marka P. Tak więc zasadnie Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał obwinionego za winnego popełnienia przewinienia dyscyplinarnego. W uzasadnieniu wyroku wyraźnie wskazał, jakim dowodom dał wiarę, a którym odmówił waloru wiarygodności. Ustalając prawidłowo stan faktyczny niniejszej sprawy trafnie określił ramy czasowe przewinienia od dnia 22 marca 2004 r. do dnia 15 grudnia 2005 r. W związku z tym zaskarżony wyrok w tej części należało utrzymać w mocy.

Natomiast zasadnym okazał się zarzut podniesiony w pkt. III odwołania obrońcy obwinionego. Jego skuteczność należy odnieść jednak nie do zaskarżonego wyroku, ale do czasu wyrokowania przez Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny. Zważywszy na upływ 3-letniego okresu przedawnienia dyscyplinarnego wobec obwinionego (15 grudnia 2008 r.), stosownie do treści art. 108 ust. 2 u.s.p. należało uchylić rozstrzygnięcie o karze dyscyplinarnej nagany i umorzyć postępowanie w tym zakresie (por. też wyrok SN z dnia 5 lipca 2006 r., SNO 30/06, OSND 2006, poz. 10).